

सूचना

- (१) सदर प्रश्नपुस्तिकेत २०० अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.
- (२) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनात न विसरता बॉलपेनने लिहावा.
- (३) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
- (४) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला ४ पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना १, २, ३ आणि ४ असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.
(ब) आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुदणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.
- (५) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
- (६) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
- (७) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची अचूक उत्तरे उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-८२" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकांवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेनुसार हे सील उघडू नये

SEAL

EOO

2

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

StudentBounty.com

A

3

1. कर्तरी प्रयोगात कर्ता नेहमी कोणत्या विभक्तीमध्ये असतो.
(1) द्वितीया (2) प्रथमा (3) चतुर्थी (4) षष्ठी

---

2. 'दोन नद्यांमधील जागा' — या शब्दसमूहाबद्दलचा शब्द -
(1) दुआब (2) ओसाड प्रदेश (3) संगम (4) पटांगण

---

3. मला नेहमीप्रमाणे आजही बरे वाटते. वाक्य प्रकार ओळखा.
(1) संयुक्त वाक्य (2) मिश्रवाक्य (3) केवलवाक्य (4) योग्य वाक्य

---

4. 'य, र, ल, व' या व्यंजनांना काय म्हणतात ?
(1) पूर्णस्वर (2) दंततालव्य (3) अर्धसंवृत्त (4) अर्धस्वर

---

5. सूर्योदय, ध्यानमग्न या शब्दांचा समास लिहा.
(1) अव्ययीभाव (2) द्वंद्व (3) बहुव्रीही (4) तत्पुरुष

---

6. सुमेधने (कच्चा) आंबा वगळला. या वाक्यातील प्रयोग ओळखा.
(1) कर्तरी प्रयोग (2) कर्मणी प्रयोग (3) भावे प्रयोग (4) संकीर्ण प्रयोग

---

7. 'ताटातले सरत नाही खाण्यावाचून उठवत नाही' — या म्हणीचा अर्थ ओळखा.
(1) अधाशी वृत्तीचा मनुष्य (2) ताटाचा मानकरी
(3) ताटातले संपल्यावर पुढे अन्न मागावे (4) जेवायला बसले की पोटभर खावे.

---

8. 'इतिश्री करणे' या वाक्प्रचाराचा अर्थ ओळखा.
(1) श्रीगणेशा करणे. (2) शेवट करणे.
(3) श्री लक्ष्मीस वंदन करणे. (4) इतिहास सांगणे.

---

9. 'आहारी जाणे' या अर्थाचा वाक्प्रयोग ओळखा.
(1) चापून खाणे (2) चीतपट करणे. (3) आव आणणे. (4) नादी लागणे.

---

10. दररोज, दरमजल, हरहमेश, दररोज ही कोणत्या समासाची उदाहरणे आहेत.
(1) बहुव्रीही (2) अव्ययीभाव (3) तत्पुरुष (4) द्वंद्व

---

11. एकाच वेळी अनेक बाबींकडे लक्ष देणारी व्यक्ती म्हणजे —
(1) द्रष्टा (2) चिकित्सक (3) चतुर (4) अष्टावधानी

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

12. 'सद्वर्तन नसेल तर धार्मिक कृत्यांचा काही उपयोग नसतो' — या अर्थाची म्हण ओळखा.

- (1) गंगा आली आळशावरी, आळशी पाहून पळे दुरी.
- (2) वाहती गंगा आणि चालता धर्म.
- (3) वाहिली ती गंगा, राहिले ते तीर्थ.
- (4) गंगेत न्हाले, यमुनेत न्हाले, अंगी नाही पुण्य आले.

13. 'नाव लक्ष्मी, वेचिते गोवऱ्या' या म्हणीच्या समानार्थाची म्हण —

- (1) नाव गोड, पण वाईट खोड.
- (2) नावावर गोवऱ्या फोडणे.
- (3) नाव सोनुबाई हाती कथलाचा वाळा.
- (4) नाव सांगावे पण गाव सांगू नये.

14. 'कावळा फांदीवर बसला'. — या वाक्याचा अर्थप्रकार ओळखा

- (1) स्वार्थ
- (2) प्रश्नार्थ
- (3) आज्ञार्थ
- (4) विध्यर्थ

15. 'इकडे आड तिकडे विहीर' या म्हणीसाठी कोणता वाक्प्रचार योग्य आहे.

- (1) कान कितणे
- (2) डोके उठणे
- (3) कात्रीत सापडणे
- (4) कंबर मोडणे

16. मायलेकी अंथरुणावर आडव्या झाल्या कारण की त्यांना झोप येत होती. — वाक्य प्रकार ओळखा.

- (1) संयुक्त वाक्य
- (2) केवल वाक्य
- (3) मिश्र वाक्य
- (4) यापैकी नाही.

17. पुढील वाक्यातील उद्देश्य ओळखा —

'भारतीय संघातील खेळाडूंनी चांगली कामगिरी केली'

- (1) कामगिरी
- (2) खेळाडूंनी
- (3) भारतीय
- (4) चांगली

18. मुलांनी पुस्तके वाचली. — अधोरेखित शब्दाची विभक्ती कोणती ?

- (1) तृतीया
- (2) प्रथमा
- (3) चतुर्थी
- (4) सप्तमी

19. 'परंपरेने चालत आलेली व लोकसमूहमानसातून स्फुरलेली गोष्ट' या शब्दसमूहाला एक शब्द ....

- (1) ग्रामीणकथा
- (2) लोककथा
- (3) दीर्घकथा
- (4) लघुकथा

20. 'सिंह' या प्राण्याबद्दल खालीलपैकी कोणता शब्द योग्य नाही

- (1) राजश्री
- (2) वनराज
- (3) मृगेंद्र
- (4) केसरी

21. खालील उदाहरणातील अभ्यस्त शब्द कोणता ते लिहा -

- (1) मजुरी
- (2) खाणाखुणा
- (3) राजवाडा
- (4) या पैकी कोणताच पर्याय नाही

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

5

22. नाम, सर्वनाम किंवा तत्सम शब्द यांना विभक्तीप्रत्यय लागण्यापूर्वी मूळ रुपात जो बदल होतो त्याला काय म्हणतात.

- (1) सरळरूप (2) सामान्यरूप (3) अपूर्णरूप (4) पूर्णरूप

23. खालील वाक्यातील उभयान्वयी अव्यय ओळखा -

‘शेतातून जाताना काटे बोचू नयेत म्हणून मी काळजी घेत असे’.

- (1) जाताना (2) म्हणून (3) काटे (4) काळजी

24. ‘शरीर’ ‘दैवत’ हे शब्द कोणत्या लिंगातील आहेत.

- (1) नपुंसकलिंग (2) पुल्लिंग (3) स्त्रीलिंग (4) यापैकी नाही

25. रमेश यात्रेला गेला. — अधोरेखित शब्दाची विभक्ती ओळखा.

- (1) चतुर्थी (2) पंचमी (3) षष्ठी (4) संबोधन

26. ‘दुपारी सोसाट्याचा वारा आला आणि पाऊस गेला’. —

या वाक्याचा प्रकार ओळखा

- (1) संयुक्त वाक्य (2) केवलवाक्य (3) मिश्रवाक्य (4) योग्यवाक्य

27. ‘त्याने चांगले परिश्रम केले म्हणूनच यश दिसले’ — या वाक्याचा प्रकार कोणता

- (1) संयुक्त वाक्य (2) केवलवाक्य (3) मिश्रवाक्य (4) शुद्धवाक्य

28. ‘चतुरत्व,’ ‘नवलाई’ ही कोणती नामे आहेत.

- (1) क्रियावाचक नाम (2) समुदायवाचक नाम (3) भाववाचक नाम (4) विशेष नाम

29. दोन किंवा अधिक शब्द, अथवा दोन किंवा अधिक वाक्ये यांना जोडणाऱ्या अविकारी शब्दांना काय म्हणतात ?

- (1) केवल प्रयोगी अव्यये. (2) उभयान्वयी अव्यये.
(3) शब्दयोगी अव्यये. (4) क्रियाविशेषण अव्यये.

30. ‘गणेश गीत गात राहील’. ह्या वाक्यातील काळ ओळखा.

- (1) रीतिभुतकाळ (2) रीतिवर्तमानकाळ (3) रीतिभविष्यकाळ (4) यापैकी नाही

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

पुढील उतारा वाचून त्या खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा प्रश्न 31 ते 35

.....गांधीजी निरहंकारी व व्यापक दृष्टीचे होते. म्हणूनच मानवजातीचे हृदय होऊन राहिले होते ते. आयुष्यभर विशाल मनाने व निर्मळ मार्गाने जगले. मरतानाही निर्मळ मार्गानेच गेले. हत्या करणाऱ्यालाही प्रणाम करून गेले. मनात म्हणाले असतील - 'तू ही ईश्वराचा निरोप घेऊन आला आहेस, तेव्हा तुझ्या पाठीमागेही काही तरी मांगल्यच असले पाहिजे; म्हणून प्रणाम असो तुला.' याला दुसऱ्याच्या ठिकाणची मानवता पाहणे म्हणतात. ही आपण पाहिली पाहिजे. वेदांमध्ये एके ठिकाणी म्हटले आहे, की विप्र व्हायचं असेल, म्हणजेच विशेष प्रगल्भ व्हायचं असेल तर पर्वतावरील गुहेत जाऊन रहा, म्हणजे खालची सुंदर सृष्टी दिसेल. दोन नद्या एकमेकांना मिळून जिथे संगम होतो, तेथे जाऊन रहा म्हणजे विश्वाच्या विशालत्वाची कल्पना येईल. पण नुसते जाऊन काय उपयोग? तशी शिकवण हवी मनाला. संगमावरच का जायचे? कारण अधिक मोठे दर्शन व्हावे म्हणून. 'सागरे सर्व तीर्थानि' असे आपण म्हणतो. हिंदुस्थानही असेच एक मानवतीर्थ करायचे आहे आपल्याला. रवींद्रनाथ एका गीतात म्हणतात, 'या महाभारताच्या महातीरावर उभे राहून जागृती घे.' तेव्हा आपल्या देशात आपल्याला एक छानदार बगीचा फुलवायचा आहे. नाना प्रकारची फुले, फळे, झाडे या बगीच्यात होती आणि आहेत. बुद्ध येऊन गेले, गांधीजी होऊन गेले. कित्येक खंपले आणि खपत आहेत, असा हा आपला बगीचा आहे ....

31. गांधीजींमध्ये कोणते गुण दिसतात?

(1) विशाल मन, निरहंकारी व्यापक दृष्टी	(2) बगीचा फुलवणे
(3) वेदांची आवड असणे	(4) सौंदर्यदृष्टी

32. संगमावर कशासाठी जावे?

(1) विश्वाची विराटता कळण्यासाठी.	(2) सागरतीर्थाचे दर्शन घेण्यासाठी.
(3) ईश्वराचा निरोप घेण्यासाठी.	(4) बगीचा फुलवण्यासाठी.

33. विश्वाच्या विशालतेची कल्पना कोठे येते?

(1) नद्यांच्या संगमाचे स्थळ	(2) महाभारत
(3) पर्वतावरील गुहा	(4) रवींद्रनाथांच्या गीतात

34. 'मानवजातीचे हृदय' ही उपमा कोणाला दिली आहे?

(1) रवींद्रनाथ	(2) हत्या करणारा	(3) गांधीजी	(4) विप्र

35. आपल्या देशाचे कोणते रूप अपेक्षित आहे?

(1) सागरतीर्थ	(2) विश्वविशाल	(3) मानवतीर्थ	(4) संगमतीर्थ

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

7

36. Identify the correct sentence :

- (1) No one was in the house luckily when the roof fell in.
- (2) No one was in the house when the roof fell in luckily.
- (3) Luckily, no one was in the house when the roof fell in.
- (4) No one luckily was in the house when the roof fell in.

37. He will probably study in Australia ?

(Rewrite using the adjective form of the underlined word)

- (1) Probably that he will study in Australia
- (2) It is probable he will study in Australia
- (3) It is probability that he will stay in Australia and study
- (4) Probably he will stay and study in Australia

38. His eyes would water whenever he tried to cut an onion.

Rewrite using an ' _ ing' verb.

- (1) His eyes would water whenever he tried cutting an onion.
- (2) His eyes would have water when he is trying to cut an onion.
- (3) His eyes would get water whenever he is trying the cutting of an onion.
- (4) His eyes always get water whenever he tries for cutting an onion.

39. Which of the following verb phrases is correctly used ?

- (1) He lugged out his camera on the tripod.
- (2) He lugged on his camera on the tripod.
- (3) He lugged off his camera on the tripod.
- (4) He lugged with his camera on the tripod.

40. Its ethnicity - a vibrant element of its very culture is ubiquitously visible in its monument, crafts and cuisine.

Rewrite as a complex sentence.

- (1) Its ethnicity is vibrant element of its culture as ubiquitously visible in its monument, crafts and cuisine.
- (2) As ubiquitously visible in its monument, crafts and cuisine with ethnicity that is vibrant element of its culture.
- (3) Its ethnicity, which is a vibrant element of its very culture, is ubiquitously visible in its monument, craft and cuisine.
- (4) The ethnicity of a vibrant element of its very culture which is ubiquitously visible in its monument, crafts and cuisine.

41. Select the expression that conveys the same meaning as the phrase given.

To lose one's bearings.

(1) to be uncertain of one's position	(2) to become mad
(3) to become sick and tired	(4) to lose one's temper

कच्चा कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

42. "A dance which is performed according to the tenets of the Natya Shastra is called classical dance."
Which one of the following is most nearly the same in meaning as the word "tenet" as used in the sentence above ?
(1) Principle (2) Principal (3) Principles (4) Principals
-
43. Which is the correct indirect speech of the following sentence ?
"So help the Heaven !" he cried, "I will never steal again."
(1) He asked the Heaven that he will not steal again.
(2) He asked the Heaven to help him in not to steal again.
(3) He called upon Heaven to witness his resolve never to steal again.
(4) He called the Heaven to witness his stealing again.
-
44. Choose the correct item to fill in the blank.
"This woman was reputed to be _ _ ."
(1) sag (2) saga (3) sagacious (4) sagacity
-
45. Select the correct sentence of non-finite clause :
(1) However hard I try, I always fail the test.
(2) The person who gave us this present was my great uncle Patil.
(3) Duncan having retired for the night, Lady Macbeth put her sinister plan into effect.
(4) when we asked her, she sang an old lyric.
-
46. Choose the right use of phrase from the following :
(1) The minister called upon the youth of the country to oppose the dowry.
(2) The minister called of the youth of the country to oppose the dowry.
(3) The minister called off the youth of the country to oppose the dowry.
(4) The minister called out the youth of the country to oppose the dowry.
-
47. Which of the following alternatives is the correct passive form of the following sentence ?
"They were carrying the injured player off the field."
(1) The injured players was carried off by them.
(2) The injured player was being carried off the field.
(3) The injured player were being carried off the fields.
(4) The injured player were carried off the field.
-
48. Choose an appropriate word, that conveys more or less the same meaning as the keyword Accede.
(1) refuse (2) agree to (3) follow (4) difficult
-
49. Select from the alternatives the word that is opposite in meaning to the three words given below :
Whimsical, fanciful, freakish.
(1) serious (2) baseless (3) harmful (4) bleak
-

कच्चा कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

50. Select from the alternatives the word that is opposite in meaning to the three words below.

Wandering, roaming, rambling.

- (1) idle (2) steady (3) weak (4) lethargic

51. Complete the following sentence.

"If he had not signed _ _."

- (1) he have been executed. (2) he would have been executed.
(3) he would have executed. (4) he would executed.

52. Select the correct sentence/sentences.

- (1) Until he does not try, he must be punished.
(2) He must be punished until he tries.
(3) He must be punished so long as he does not try.
(4) Both (2) and (3) above are correct.

53. A person who is given to luxurious living is :

- (1) Sybarite (2) Luxurious (3) Luxuriant (4) Wealthy

54. Select the correct sentence/sentences.

- (1) I am ill since three days. (2) I have been ill for three days.
(3) I have been ill since Friday. (4) Both (2) and (3) above are correct.

55. Choose the correct form of the verb.

"one of the girls _ _ mike."

- (1) know (2) to know (3) knows (4) knowes

56. Select the incorrect synonym pair from the following :

- (1) relinquish / abandon (2) humiliate / disgrace
(3) degraded / mean (4) exalt / abase

57. Choose the correctly spelt word.

- (1) Feasibel (2) Feasible (3) Fascieble (4) Feaseble

58. Identify the correct sentence.

- (1) carefully I was reading the letter (2) I was reading the letter carefully
(3) I was carefully reading the letter (4) I carefully was reading the letter

59. Don't lose your temper.

Rewrite as an affirmative sentence.

- (1) Keep silence (2) Calm & quite
(3) Keep calm (4) Keep away your temper

कच्चा कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

60. Choose the word that can substitute the given sentence.

Simplest and smallest form of plant life, present in air, water and soil, essential to life but may cause disease.

- (1) toxin (2) virus (3) bacterium (4) amoeba

61. Make a complex sentence from the given simple sentences :

You are quiet. Can you tell me why ?

- (1) You tell me the reason for being quiet.
(2) What is the reason of being quiet ?
(3) Can you tell me why are you quiet ?
(4) Why are you quiet, can you tell me ?

62. Rearrange the jumbled parts PQR and S to form a meaningful sentence along with the first and the last part.

1. The sound of your voice
P. words can create a
Q. and the choice of your
R. and get them attracted to
S. Tremendous impact on people

6. you like a powerful magnet

- (1) R S P Q (2) Q S P R (3) P S Q R (4) Q P S R

63. Choose the one word that can substitute the given sentence.

Pledge given by a prisoner to return after a temporary release.

- (1) guarantee (2) surety (3) parole (4) bail

64. Choose the correct sentence.

- (1) Though he is fat but he runs fast. (2) Though he is fat still he runs fast.
(3) Though he is fat he runs fast. (4) Though he is fat yet he runs fast.

65. Select the correct sentence/sentences.

(A) You need cricket practise.

(B) Did you practice cricket ?

- (1) Only (A) is correct (2) Only (B) is correct
(3) Both (A) and (B) are correct (4) Neither (A) nor (B) is correct

कच्चा कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Question numbers 66 to 70 :

Read the following passage carefully and select correct answers to the questions given below :

Universities exist for a double purpose - to give advanced specialized training in such subjects as medicine, law, and engineering, for the practitioners of which a high degree of technical knowledge is indispensable, and in the second place, to encourage disinterested researches and to impart to those capable of receiving it advanced learning of a less obviously and immediately practical kind. A certain proportion of the young people attending Universities do so for the purpose of making a career in one of the professions. The rest are there, nominally, to finish their education by the acquisition of disinterested higher learning. In reality, however, most of them attend the university for reasons entirely unconnected with this higher learning, for which they feel no natural appetite and whose nature, significance and object they are therefore unable to comprehend. They enrol themselves as students, or are enrolled by their solicitous parents, because, in the first place, to have attended a University (particularly if the university happens to be a notoriously expensive one) gives a certain social cachet; because a university is a delightful club for young people; and finally because the modern University, at any rate in England and America, is a great athletic organization. When we have deducted from the total number of non-professional students all those who attend the University only for reasons of snobbery and sociability, and for love of sport, the residue of genuine philomaths will be remarkably small. And yet, leaving the professionals out of account for the moment, it is precisely for the philomaths that Universities ought to cater. Students who are merely clubmen, snobs, and athletes should be excluded. Of all the Universities, Oxford and Cambridge contain the largest proportion of non-professional and merely snobbish and athletic students.

66. Which of the following is most nearly the same in meaning as the word 'cachet' as used in the passage ?

(1) development	(2) distinguishing mark
(3) improvement	(4) status mark

67. Which class of students should universities supply for ?

- (1) those who are genuinely interested in learning
- (2) those who are attending only for snobbery
- (3) students who are clubmen, snobs and athletes
- (4) disinterested learners

68. The aim of the universities is to :

(1) Develop love for sport	(2) Make a delightful club for young people
(3) To give traditional knowledge	(4) Encourage disinterested researchers

69. The subject of the passage is :

(1) Education - higher learning	(2) Education - making a career
(3) Education - a failure	(4) Education - advanced training

70. The meaning of 'solicitous' in the paragraph is :

(1) religious	(2) angry
(3) very concerned and anxious	(4) kind and affectionate

कच्चा कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

EOO

12

71. खालील राष्ट्रपतींचा त्यांच्या पदनियुक्तीनुसार क्रम लावा :

- (A) डॉ. राधाकृष्णन (B) डॉ. झाकीर हुसेन
(C) डॉ. राजेंद्र प्रसाद (D) ग्यानी झैलसिंग
(1) A, B, C, D (2) A, B, D, C (3) C, A, B, D (4) D, A, B, C

Arrange the following presidents in chronological order :

- (A) Dr. Radhakrishnan (B) Dr. Zakir Hussain
(C) Dr. Rajendra Prasad (D) Giani Zailsingh
(1) A, B, C, D (2) A, B, D, C (3) C, A, B, D (4) D, A, B, C

72. खालीलपैकी लोकसंख्येच्या दृष्टीने जगातील सर्वात लहान देश कोणता ?

- (1) मोनॅको (2) सन मॅरिनो (3) चीन (4) व्हटिकन सिटी

According to population which among the following is the smallest country in the world ?

- (1) Monaco (2) San Marino (3) China (4) Vatican city

73. योग्य जोड्या लावा

स्तंभ I (स्थापना वर्ष)

- (a) 1960
(b) 1963
(c) 1975
(d) 1987

स्तंभ II (राज्य)

- (i) सिक्कीम
(ii) गोवा
(iii) महाराष्ट्र
(iv) नागालँड

- (1) (a) - (ii), (b) - (iv), (c) - (iii), (d) - (i)
(2) (a) - (iii), (b) - (iv), (c) - (i), (d) - (ii)
(3) (a) - (iv), (b) - (iii), (c) - (i), (d) - (ii)
(4) (a) - (iii), (b) - (iv), (c) - (ii), (d) - (i)

Match the following :

Column I (Formation year)

- (a) 1960
(b) 1963
(c) 1975
(d) 1987

Column II (state)

- (i) Sikkim
(ii) Goa
(iii) Maharashtra
(iv) Nagaland

- (1) (a) - (ii), (b) - (iv), (c) - (iii), (d) - (i)
(2) (a) - (iii), (b) - (iv), (c) - (i), (d) - (ii)
(3) (a) - (iv), (b) - (iii), (c) - (i), (d) - (ii)
(4) (a) - (iii), (b) - (iv), (c) - (ii), (d) - (i)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

13

74. 1976 साली कोणत्या घटना दुरुस्तीद्वारे "समाजवाद" हा शब्द उद्देशपत्रिकेत टाकण्यात आला ?

- (1) 42 (2) 44 (3) 41 (4) 43

In 1976 by which constitutional amendment the word "socialism" was inserted in the preamble ?

- (1) 42 (2) 44 (3) 41 (4) 43

75. भारतीय चलन रुपयाचे '₹' हे प्रतीकचिन्ह कोणी तयार केले ?

- (1) विजय वाघ (2) अमित शहा
(3) डी. उदयकुमार (4) डॉ. रघुनाथ माशेलकर

Who designed '₹' the symbol of Indian currency Rupee ?

- (1) Vijay Wagh (2) Amit Shaha
(3) D. Uday kumar (4) Dr. Raghunath Mashelkar

76. भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाला प्राप्त झालेला न्यायिक पुनर्विलोकनाचा अधिकार कोणत्या देशाच्या संविधानाच्या आधारावर घेतला आहे ?

- (1) इंग्लंड (2) अमेरिका (3) कॅनडा (4) फ्रांस

The right of Judicial Review in the Supreme Court of India is based on the constitution of which country ?

- (1) England (2) America (3) Canada (4) France

77. खालीलपैकी कोणती जोडी चूक आहे.

- (1) संविधानाचा मसुदा - डॉ. बी.आर. आंबेडकर
(2) संविधान सभेचे अध्यक्ष - डॉ. राजेंद्र प्रसाद
(3) संविधानसभा सदस्य - महात्मा गांधी
(4) उद्दिष्टांचा ठराव - पंडित नेहरु.

Which of the following pairs is mis-matched ?

- (1) Draft constitution - Dr. B.R. Ambedkar
(2) President of Constituent Assembly - Dr. Rajendra Prasad
(3) Member of Constituent Assembly - Mahatma Gandhi
(4) Objective Resolution - Pt. Nehru

78. पुण्यातील "आयुका" या संस्थेचे संस्थापक संचालक कोण ?

- (1) डॉ. जयंत नारळीकर (2) डॉ. विजय भाटकर
(3) डॉ. वसंतराव गोवारीकर (4) डॉ. रघुनाथ माशेलकर

Who is the founder Director of "IUCA" Pune ?

- (1) Dr. Jayant Narlikar (2) Dr. Vijay Bhatkar
(3) Dr. Vasant Rao Govarikar (4) Dr. Raghunath Mashelkar

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

79. खालील कोणत्या हक्कास डॉ. बी.आर. आंबेडकरांनी राज्यघटनेचे 'हृदय आणि आत्मा' असे म्हटले:—

(1) घटनात्मक उपायांचा अधिकार	(2) धार्मिक स्वातंत्र्याचा अधिकार
(3) मालमत्तेचा अधिकार	(4) समतेचा अधिकार

Which of the following rights was described by Dr. B.R. Ambedkar as the 'Heart and soul' of the Constitution ?

(1) Right to Constitutional Remedies	(2) Right of Freedom of Religion
(3) Right to Property	(4) Right to Equality

80. राज्यघटनेच्या अनुच्छेद 326 मध्ये 61 वी दुरुस्ती करून _____ व्यवस्था करण्यात आली.

- (1) निवडणुकीच्या संदर्भात आचार संहितेबाबत-
- (2) मतदारांना ओळखपत्र देण्याबाबत.
- (3) मतदारांचे वय 21 वर्षावरून 18 वर्षे करणे बाबत.
- (4) मतदानासाठी इलेक्ट्रॉनिक्स मशीनचा वापर करणे बाबत.

The 61st amendment to the Indian Constitution Article 326 is regarding :

- (1) Code of conduct in election
- (2) Voter's Identity card
- (3) Voter's age is reduced from 21 to 18 years
- (4) Use of Electronic voting machine for election

81. राज्यसभेवर सर्वात प्रथम नामनियुक्त करण्यात आलेले चित्रपटसृष्टीतील व्यक्तिमत्व.....

(1) राज कपूर	(2) नर्गिस दत्त
(3) राज कुमार	(4) पृथ्वीराज कपूर

The first film personality to be nominated to the Rajya Sabha was :

(1) Raj Kapur	(2) Nargis Dutta
(3) Raj Kumar	(4) Prithviraj Kapur

82. संघराज्य सरकारमध्ये -

- (1) सर्व अधिकार केंद्र सरकारला आहेत.
- (2) राज्य व केंद्रामध्ये अधिकार विभाजित आहेत.
- (3) सर्व अधिकार राज्याला असतात
- (4) राज्याला अधिकार असतात मात्र केंद्र सरकार मार्गदर्शक असते

In Federal Government :

- (1) All Rights are reserved with Central Government
- (2) Rights are divided between Central and State Government
- (3) All Rights are reserved with the States
- (4) States have rights but they are guided by the Central Government

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

15

83. योग्य जोड्या लावा

स्तंभ I (शासनसंस्था)	स्तंभ II (अनुच्छेद)
(a) निर्वाचन आयोग	(i) अनुच्छेद - 280
(b) संघ लोकसेवा आयोग	(ii) अनुच्छेद - 124
(c) वित्त आयोग	(iii) अनुच्छेद - 315
(d) सर्वोच्च न्यायालय	(iv) अनुच्छेद - 324
(1) (a) - (iii), (b) - (i), (c) - (iv), (d) - (ii)	
(2) (a) - (iv), (b) - (iii), (c) - (i), (d) - (ii)	
(3) (a) - (iv), (b) - (i), (c) - (ii), (d) - (iii)	
(4) (a) - (ii), (b) - (iii), (c) - (i), (d) - (iv)	

Match the following :

Column I (Constitutional Institution)	Column II (Article)
(a) Election Commission	(i) Article - 280
(b) Union Public Service Commission	(ii) Article - 124
(c) Finance Commission	(iii) Article - 315
(d) Supreme Court	(iv) Article - 324
(1) (a) - (iii), (b) - (i), (c) - (iv), (d) - (ii)	
(2) (a) - (iv), (b) - (iii), (c) - (i), (d) - (ii)	
(3) (a) - (iv), (b) - (i), (c) - (ii), (d) - (iii)	
(4) (a) - (ii), (b) - (iii), (c) - (i), (d) - (iv)	

84. मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 अन्वये असलेल्या “ व्हीलेज फंडाची ” संपूर्ण जबाबदारी कोणाची आहे ?

(1) सरपंच	(2) उपसरपंच
(3) ग्रामपंचायत सचिव	(4) तहसिलदार

Who holds the sole responsibility of “Village fund” established under Mumbai Grampanchayat Act 1958 ?

(1) Head of the village	(2) Deputy Head of the village
(3) Secretary of Gram Panchayat	(4) Tahsildar

85. ए.पी.जे. अब्दुल कलाम जेव्हा भारताचे राष्ट्रपती म्हणून निवडून आले तेव्हा त्यांचे प्रतिस्पर्धी कोण होते ?

(1) निर्मला देशपांडे	(2) भैरोसिंग शेखावत
(3) लक्ष्मी सहगल	(4) जोगिंदर सिंग

Who was the contestant when APJ Abdul Kalam got elected as the President of India ?

(1) Nirmala Deshpande	(2) Bhairosingh Sekhawar
(3) Lakshmi Sehgal	(4) Jogindar Singh

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

86. युरो- 2012 फुटबॉल अंतिम सामन्यात स्पेनने इटलीचा _____ गोल ने पराभव केला.
 (1) 1 - 0 (2) 3 - 0 (3) 4 - 0 (4) 6 - 0

Spain defeated Itali in Euro - 2012 football finals by _____ goals.
 (1) 1 - 0 (2) 3 - 0 (3) 4 - 0 (4) 6 - 0

87. पंचशील करारामध्ये पुढीलपैकी कोणते तत्त्व आढळत नाही ?

- (1) शांततामय सहजीवन
 (2) परराष्ट्रावर अनाक्रमण
 (3) परस्परांच्या अखंडत्वाचा व सार्वभौमत्वाचा आदर
 (4) हिंदू व बौद्ध धर्माचा प्रसार आणि प्रचार

Which of the following is not found in 'Panchasheel agreement' ?

- (1) Peaceful Co - existance
 (2) Non aggression on neighbouring country
 (3) Mutual respect to sovereignty and unity
 (4) Spread of Hinduism and Buddhism

88. 19 व्या शतकात संपूर्ण भारतात टिकटिकाणी आदिवासींचे बंड झालेले दिसते, कारण .....

- (1) सावकारांचा जाच (2) आदिवासींचे स्वार्थी नेतृत्व
 (3) ब्रिटिशांचे वसाहतवादी धोरण (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Why in the 19th century, there were tribal uprisings at several places in India ?

- (1) Exploitation by moneylenders (2) Selfish leadership of tribals
 (3) Colonial policies of British (4) None of the above

89. छ. शाहू महाराज व लो. टिळक यांच्यातील सहकार्य कोणत्या घटनांमुळे कमी झाले ?

- (1) काका महाराज प्रकरण व पुराणोक्त प्रकरण
 (2) वेदोक्त प्रकरण व काकामहाराज प्रकरण
 (3) ताईमहाराज प्रकरण व पुराणोक्त प्रकरण
 (4) वेदोक्त प्रकरण व ताईमहाराज प्रकरण

Which of the following events led to bitter relations between Chhatrapati Shahu Maharaj and Lokmanya Tilak ?

- (1) Kakamaharaj and Puranokta episodes
 (2) Vedokta and Kakamaharaj episodes
 (3) Taimaharaj and puranokta episodes
 (4) Vedokta and Taimaharaj episodes

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

17

90. 19 व्या शतकातील "धार्मिक व सामाजिक सुधारणा" चळवळीचे मुख्य उद्दिष्ट होते .....

(1) ब्रिटिश वसाहतवादाचा विरोध	(2) परमार्थ किंवा मोक्षप्राप्ती
(3) स्वधर्माभिमान	(4) मानवतावाद

What was the main objective behind the "Religio-socio reforms" in 19th century ?

(1) Oppose British colonialism	(2) Salvation
(3) Pride of one's own religion	(4) Humanism

91. खालीलपैकी कोणाचा महाराष्ट्रातील सहकारी चळवळीशी संबंध नाही ?

(1) धनंजयराव गाडगीळ	(2) वैकुंठभाई मेहता
(3) विठ्ठलराव विखे पाटील	(4) जन. शंकरराव थोरात

Who was not associated with the co-operative movement of Maharashtra ?

(1) Dhananjayrao Gadgil	(2) Vaikunthbhai Mehta
(3) Vitthalrao Vikhe Patil	(4) Gen. Shankarrao Thorat

92. शेती व्यवसायाच्या व्यापारीकरणामुळे ब्रिटिशांच्या काळात भारतावर काय परिणाम झाले ?

(1) शेती व्यवसायाची भरभराट
(2) ग्रामीण अर्थ व्यवस्थेत सुधारणा
(3) ब्रिटिश सरकारविरुद्ध उठाव
(4) दुष्काळ विमोचन

What were the effects of commercialization of Agriculture in British India ?

(1) Prosperity in Agriculture
(2) Improvement of rural economy
(3) Rebellion against the British Government
(4) Famine relief

93. महाराष्ट्रात 'कर्नाटकसिंह' म्हणून कोण प्रसिद्ध होते ?

(1) गंगाधरराव देशपांडे	(2) काका कालेलकर
(3) अण्णा सहस्त्रबुद्धे	(4) देउ गणपत

Who was known as "Karnatak Sinh" in Maharashtra ?

(1) Gangadharrao Deshpande	(2) Kaka Kalelkar
(3) Anna Sahastrabuddhe	(4) Deu Ganpat

94. गोवा विमोचन समितीची स्थापना _____ येथे झाली.

(1) पुणे	(2) मुंबई	(3) मडगांव	(4) पणजी

"Goa Liberation Committee" was established at _____ .

(1) Pune	(2) Mumbai	(3) Margao	(4) Panaji

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

95. खालीलपैकी चुकीची जोडी कोणती ?

(1) ताराबाई शिंदे - बालगृह	(2) पंडिता रमाबाई - मुक्तिसदन
(3) रमाबाई रानडे - सेवासदन	(4) ताराबाई मोडक - शिशुविहार

Which of the following is incorrectly paired ?

(1) Tarabai Shinde - Balgruh	(2) Pandita Ramabai - Muktisadan
(3) Ramabai Ranade - Seva sadan	(4) Tarabai Modak - Shishuvihar

96. निष्काम कर्म मठाचे उद्दिष्ट काय होते ?

- (1) स्त्रियांची सेवा करणे.
- (2) दलितोंची सेवा करणे
- (3) वरील दोन्ही.
- (4) वरील एकही नाही.

What was the objective of the Nishkam Karma Math ?

- (1) To work for upliftment of women
- (2) To work for upliftment of depressed classes
- (3) Both the above
- (4) None of the above

97. भारतातील पहिल्या कामगार संघटनेचे संस्थापक व महात्मा फुले यांच्या सत्यशोधक समाजातील निष्ठावंत कार्यकर्ते _____ हे होते.

(1) दिनकरराव जवळकर	(2) कृष्णराव भालेकर
(3) नारायण मेघाजी लोखंडे	(4) राजर्षी शाहू

_____ was the founder of the first workers union in India and also a loyal follower of "Satyashodhak samaj" started by Mahatma Phule.

(1) Dinkarrao Javalkar	(2) Krishnarao Bhalekar
(3) Narayan Meghaji Lokhande	(4) Rajarshi Shahu

98. मराठीतील पहिले वृत्तपत्र काढण्याचा मान कोणाला जातो ?

(1) भाऊ महाजन	(2) विष्णूशास्त्री पंडीत
(3) बाळशास्त्री जांभेकर	(4) लोकमान्य टिळक

Who has the honour of publishing the first news paper in Marathi ?

(1) Bhau Mahajan	(2) Vishnushashtri Pandit
(3) Balshastri Jambhekar	(4) Lokmanya Tilak

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

19

99. 'डिप्रेस्ड क्लास मिशन' ने प्रामुख्याने खालील कोणत्या घटकासाठी कार्य केले

(1) दलितोंच्या उद्धारासाठी	(2) विधवाविवाह
(3) आदिवासी सेवा	(4) स्त्री-सबलीकरण

'Depressed class mission' prominently worked for :

(1) Upliftment of Dalit	(2) Widow remarriage
(3) Service to tribal	(4) Women empowerment

100. 'महाराष्ट्राचे बुकर टी-वॉशिंग्टन' म्हणून कोणाला ओळखले जाते ?

(1) महात्मा फुले	(2) कर्मवीर भाऊराव पाटील
(3) महर्षी धोंडो केशव कर्वे	(4) महर्षी विठ्ठल शिंदे

Who is regarded as the 'Booker T-Washington' of Maharashtra ?

(1) Mahatma Phule	(2) Karmaveer Bhaurao Patil
(3) Maharshi Dhondo Keshav Karve	(4) Maharshi Vitthal Shinde

101. भारतातील कुटुंबनियोजनाचे पहिले पुरस्कर्ते म्हणून कोणाकडे पाहिले जाते ?

(1) डॉ. द्वारकानाथ कोटणीस	(2) र. धों. कर्वे
(3) ह. ना. आपटे	(4) रा. ग. गडकरी

Who is regarded as the first staunch follower of family planning programme in India ?

(1) Dr. Dwarkanath Kotnis	(2) R.D. Karve
(3) H.N. Apte	(4) R.G. Gadkari

102. बुद्धिवादाचे जनक कोणास म्हणतात ?

(1) डॉ. भांडारकर	(2) गो. ग. आगरकर	(3) न्या. रानडे	(4) गो. कृ. गोखले

Who is known as the father of Rationalism ?

(1) Dr. Bhandarkar	(2) G.G. Agarkar	(3) Justice Ranade	(4) G.K. Gokhale

103. औरंगाबाद विभागातील तालुक्यांची संख्या किती ?

(1) 25	(2) 58	(3) 76	(4) 35

How many Talukas are there in Aurangabad Division ?

(1) 25	(2) 58	(3) 76	(4) 35

104. महाराष्ट्रातील खालील जिल्ह्यांपैकी कोणत्या एका जिल्ह्यात 'पडिक जमिनीखालचे क्षेत्र' सर्वात अधिक आहे ?

(1) सांगली	(2) पुणे	(3) सोलापूर	(4) अहमदनगर

Which one of the following districts has the largest area under fallow ?

(1) Sangli	(2) Pune	(3) Solapur	(4) Ahmednagar

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

105. खालीलपैकी कोणत्या दोन देशांमधील सीमारेषा ही 'मॅकमोहन रेषा' आहे ?

(1) भारत आणि चीन	(2) भारत आणि बांगलादेश
(3) भारत आणि पाकिस्तान	(4) भारत आणि नेपाळ

Between which of the following countries 'Mc Mahon Line' is the boundary

(1) India and China	(2) India and Bangladesh
(3) India and Pakistan	(4) India and Nepal

106. खालीलपैकी कोणत्या शहराला महाराष्ट्राचे मँचेस्टर म्हणतात ?

(1) मुंबई	(2) भिवंडी	(3) इचलकरंजी	(4) बेलापूर

Which one of the following is known as the Manchester of Maharashtra ?

(1) Mumbai	(2) Bhiwandi	(3) Ichalkaranji	(4) Belapur

107. भारतात कोणत्या एका वाऱ्यामुळे दुसऱ्या क्रमांकाचा पाऊस पडतो ?

(1) उत्तर-पूर्व मोसमी वारे	(2) पूर्व-पश्चिम मोसमी वारे.
(3) दक्षिण-पश्चिम मोसमी वारे	(4) पश्चिम-पूर्व मोसमी वारे

Which winds bring in second highest rainfall in India ?

(1) North - East Monsoons	(2) East - West Monsoons
(3) South - West Monsoons	(4) West - East Monsoons

108. खालीलपैकी कोणत्या महामार्गावर 'खंबाटकी घाट' लागतो ?

(1) मुंबई-पुणे	(2) पुणे-सोलापूर
(3) पुणे-बंगलूरु	(4) मुंबई-नाशिक

On which one of the following high ways 'Khambataki' Ghat is located ?

(1) Mumbai - Pune	(2) Pune - Solapur
(3) Pune - Bangaluru	(4) Mumbai - Nasik

109. 'चिल्का सरोवर' खालीलपैकी कोणत्या राज्यात आहे ?

(1) ओडिशा	(2) जम्मू-काश्मिर
(3) प. बंगाल	(4) केरळ

In which state is 'Lake Chilka' located ?

(1) Odisha	(2) Jammu-Kashmir
(3) W. Bengal	(4) Kerala

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

21

BQ

110. 'गिर' कशासाठी प्रसिद्ध आहे?

- (1) मोर (2) वाघ (3) सिंह (4) हरण

What is 'Gir' famous for ?

- (1) Peacock (2) Tiger (3) Lion (4) Deer

111. भारतात उदारीकरणाचे प्रतिकूल परिणाम _____ ह्या क्षेत्रात झाले आहेत.

- (1) विदेशी चलन साठा (2) आर्थिक व्यवहार समतोल
(3) भारतीय उत्पादनाचा दर्जा (4) लघुउद्योग

Adverse effects of liberalization in India were seen on _____.

- (1) Foreign Exchange (2) Balance in economic transactions
(3) Quality of Indian goods (4) Small Scale Industries

112. कृषी क्षेत्राशी संबंधित _____ पेक्षा जास्त वेबसाइट्स उपलब्ध आहेत परंतु त्यापैकी फारच कमी प्रादेशिक भाषेमध्ये उपलब्ध आहेत.

- (1) 40 (2) 400
(3) 1000 (4) वरीलपैकी काही नाही

In agricultural field, there are more than _____ websites but very few of them are in regional languages.

- (1) 40 (2) 400
(3) 1000 (4) None of the above

113. _____ म्हणजे एका वर्षात उत्पादित सर्व-वस्तू आणि सेवांचा एकूण बाजारभाव होय.

- (1) स्थूल राष्ट्रीय उत्पन्न (2) राष्ट्रीय उत्पन्न
(3) वैयक्तिक उत्पन्न (4) निव्वळ राष्ट्रीय उत्पन्न

_____ is defined as the total market value of all final goods and services produced in a year.

- (1) Gross National Product (G.N.P.) (2) National Income (N.I.)
(3) Personal Income (P.I.) (4) Net National Product (N.N.P.)

114. प्रगत औद्योगिक समाजातील ठळक वैशिष्ट्य म्हणजे _____

- (1) पुरेशी सामाजिक सुरक्षितता (2) मोफत शिक्षण
(3) मोफत अन्नधान्य (4) सहज रोजगार उपलब्ध

_____ is the peculiarity of the developed industrial sector.

- (1) Sufficient social security (2) Free education
(3) Free food (4) Easy employment availability

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

115. नैसर्गिक साधनसामग्रीमध्ये _____ यांचा समावेश होतो

(1) जमीन	(2) पाण्याचे स्रोत
(3) हवामान	(4) वरील सर्व

Natural Resources include _____ .

(1) Land	(2) Water Resources
(3) Climate	(4) All the above

116. वातावरणातील ओझोन लेअर मुळे _____ किरणांना पृथ्वीपर्यंत येण्यास अटकाव होतो.

(1) क्ष-	(2) गॅमा	(3) अल्ट्राव्हायोलेट	(4) न्यूट्रॉन्स

Ozone layer of atmosphere prevents the entry of _____ rays on the earth.

(1) X-	(2) Gamma	(3) Ultraviolet	(4) Neutrons

117. मालाचे उत्पादन करणाऱ्या कारखान्यामध्ये कोणता सिद्धांत वापरला जातो ?

(1) स्थिर फलाचा सिद्धांत	(2) वाढत्या फलाचा सिद्धांत
(3) घटत्या फलाचा सिद्धांत	(4) वरील सर्व सिद्धांत

In manufacturing industry which law of returns is applied ?

(1) Law of constant returns	(2) Law of increasing returns
(3) Law of decreasing returns	(4) All the above

118. जागतिकीकरण म्हणजे जगातील विविध अर्थव्यवस्थांचे _____ होय.

(1) आंतरराष्ट्रीयकरण	(2) उदारीकरण
(3) विभक्तीकरण	(4) एकात्मिकीकरण

Globalization means _____ of various economies of the world.

(1) Internationalization	(2) Liberalization
(3) Disintegration	(4) Integration

119. तुलनात्मक दृष्ट्या कमी उत्पन्न आणि अधिक मानवी विकास असे चित्र कोणत्या राज्यात दिसून येते ?

(1) राजस्थान	(2) हरियाणा	(3) केरळ	(4) कर्नाटक

In which state is higher human development with relatively lower income seen ?

(1) Rajasthan	(2) Haryana	(3) Kerala	(4) Karnataka

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

23

120. _____ योजनेअंतर्गत निर्देशित केलेल्या पिकांसाठी वाटलेल्या पिककर्जाचा राष्ट्रीय कृषि विमा योजने अंतर्भाव केला आहे.

(1) के.सी.सी.	(2) एस. एच.जी
(3) सूक्ष्म फायनान्स	(4) वरीलपैकी एकही नाही

Crop Loans disbursed under the _____ scheme for notified crops are covered under Rashtriya Krishi Bima Yojana.

(1) KCC	(2) SHG
(3) Micro Finance	(4) None of the above

121. भारतातील खालीलपैकी कोणत्या राज्यामध्ये दारिद्र्य रेषेखालील लोकसंख्येचे प्रमाण सर्वात कमी आहे.

(1) हरियाणा	(2) गुजरात	(3) पंजाब	(4) गोवा

Which of the following states of India has lowest percentage of population living below poverty line ?

(1) Haryana	(2) Gujarat	(3) Punjab	(4) Goa

122. महाराष्ट्रात महिला विकासासाठी तळमळीने कार्य करणाऱ्या सेवाभावी व्यक्ती व संस्था यांना _____ पुरस्कार दिला जातो.

(1) इंदिरा गांधी	(2) सावित्रीबाई फुले
(3) अहिल्याबाई होळकर	(4) मदर तेरेसा

_____ Award is given to individuals and organisations working for the welfare of women in Maharashtra.

(1) Indira Gandhi	(2) Savitribai Phule
(3) Ahilyabai Holkar	(4) Mother Teresa

123. मोटार वाहनांमुळे _____ प्रकारचे प्रदूषण होते.

(1) हवेमधील	(2) प्राथमिक
(3) दुय्यम	(4) प्राथमिक व दुय्यम दोन्ही प्रकारचे

Motor vehicles cause _____ type pollution.

(1) Air	(2) Primary
(3) Secondary	(4) Both primary and secondary

124. ई-मेलचा अर्थ _____ असा आहे.

(1) इलेक्ट्रॉनिक मेल	(2) इलेक्ट्रोस्टॅटिक मेल
(3) इलेक्ट्रोमॅग्नेटिक मेल	(4) इलेक्ट्रीक मेल

E-mail stands for _____ .

(1) Electronic mail	(2) Electrostatic mail
(3) Electromagnetic mail	(4) Electric mail

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

125. _____ हे पर्यावरणाच्या व्हासाचे कारण आणि परिणाम दोन्हीही आहे.

- (1) दारिद्र्य (2) बेकारी (3) मागासलेपणा (4) सुधारणा

_____ is said to be both cause and effect of environmental degradation.

- (1) Poverty (2) Unemployment (3) Backwardness (4) Development

126. भारत हा जगातील _____ महा जैवविविधता देशांपैकी एक आहे.

- (1) 6 (2) 12 (3) 21 (4) 24

India is identified as one of the _____ Mega Biodiversity countries of the world.

- (1) 6 (2) 12 (3) 21 (4) 24

127. _____ याचे मुख्य कार्य म्हणजे जमिनीचा पोत सुधारणे व कायम ठेवणे हे असून ते रासायनिक, अरासायनिक, जैविक खते यांच्या वापरात सुसूत्रता आणते.

- (1) आय. पी. एन. एम. एस. (2) आय. पी. एम.
(3) आय. आर. डि. पी. (4) एच. वाय. व्ही. पी.

The basic purpose of _____ is to improve and maintain soil fertility and sustain agricultural productivity through the use of chemical, organic and bio-fertilizers in a judicious manner.

- (1) IPNMS (2) IPM
(3) IRDP (4) HYVP

128. कुटुंबातील सदस्यांकडून पूर्णकालीन अथवा अंशकालीन स्वरूपात जो उद्योगधंदा चालविता जातो त्या उद्योगाला _____ असे म्हणतात.

- (1) लघु उद्योग (2) कुटीर उद्योग
(3) गृह उद्योग (4) प्राथमिक उद्योग

_____ is one which is carried wholly or partially with the help of members of the family either as a whole or as a part time occupation.

- (1) Small scale Industry (2) Cottage Industry
(3) Domestic Industry (4) Primary Industry

129. भारतामध्ये मध्यवर्ती नियोजन मंडळ नेमण्याची सूचना कोणत्या आयोगाने केली होती ?

- (1) राज्यकोषीय आयोग (2) राष्ट्रीय कृषी आयोग
(3) डॉ. व्ही. जे. कृष्ण (4) राज्यसत्ताक आयोग

Which Commission recommended establishment of Central Planning Commission in India ?

- (1) Fiscal Commission (2) National Commission of Agriculture
(3) Dr. Volckar (4) Commonwealth Commission

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

25

130. अन्नधान्याच्या _____ किंमतीचा परिणाम सर्वसाधारण दरवाढ व जीवनखर्च यावर स्थैर्याच्या दृष्टीने असा होतो.

- (1) कमी (2) जास्त (3) चढउतार (4) मध्यम

_____ food grain prices have a favourable stabilising influence on the general price level and cost of living.

- (1) Low (2) High (3) Fluctuating (4) Medium

131. _____ ही ग्रामीण भारताकरिता सर्वात उत्तम प्रकारची शेती आहे.

- (1) सामुदायिक शेती (2) सहकारी तत्वावरील शेती
(3) भांडवलशाहीवर आधारित शेती (4) शेतकऱ्याने केलेली शेती

_____ is the best farming solution for rural India.

- (1) Collective farming (2) Cooperative farming
(3) Capitalist farming (4) Peasant farming

132. डॉ. व्ही. एन. दांडेकर व श्री निळकंठ रथ यांच्या मते दारिद्र्यरेषेखालील लोकसंख्या मोजतांना किमान आहार _____ उष्णांकाचा पाहिजे.

- (1) 1800 (2) 2250 (3) 2400 (4) 2000

Dr. V.N. Dandekar and Shri. Nilkanth Rath estimated the number of persons below the poverty line on the basis of daily calorie intake of _____ per capita per day.

- (1) 1800 (2) 2250 (3) 2400 (4) 2000

133. _____ हा सिस्टीम सॉफ्टवेअर प्रोग्रामपैकी एक आहे.

- (1) वर्ड प्रोसेसर (2) डाटाबेस मॅनेजमेंट सिस्टीम
(3) (Operating) ऑपरेटिंग सिस्टीम (4) ॲप्लीकेशन सॉफ्टवेअर

The _____ is one of the system software programmes.

- (1) Word processor (2) Databased management system
(3) Operating system (4) Application software

134. _____ प्रोग्राम नको असलेले इमेल शोधून काढून टाकतो.

- (1) मिडिया (2) अँटी-स्पॅम (3) डि.एस.ल. (4) मेटा

_____ programme identifies and eliminates unwanted and unsolicited e-mails.

- (1) Media (2) Anti-spam (3) DSL (4) Meta

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

135. माहिती तंत्रज्ञान कायदा (2000) अंतर्गत _____ ला मान्यता आहे.

(1) ई-मेल डिजिटल सिग्नेचर	(2) ई-कॉमर्स
(3) ई-फिलिंग ऑफ रेकार्ड	(4) व्यवसाय

Legal recognition considered under IT Act 2000 is _____ .

(1) E-mail digital signature	(2) E-commerce
(3) E-filing of records	(4) Business

136. लघुउद्योग विकासासाठी स्थापित एस.पी. गुप्ता अभ्यासगटाच्या मताप्रमाणे लघुउद्योग म्हणजे असे उद्योग ज्यांच्यामध्ये ₹ 10 लाख ते _____ ची गुंतवणूक फक्त कारखाना आणि यंत्रसामग्री मध्ये केली जाते.

(1) ₹ 25 लाख	(2) ₹ 50 लाख	(3) ₹ 75 लाख	(4) ₹ 1 कोटी

S.P. Gupta study group on Development of small Enterprises defined SSI units as those with an investment of ₹ 10 lakh to _____ in Plant and Machinery.

(1) ₹ 25 lakh	(2) ₹ 50 lakh	(3) ₹ 75 lakh	(4) ₹ 1 Crore

137. जलद आर्थिक विकासाचे प्रमुख सूत्र म्हणजे _____

(1) खाजगीकरण	(2) उदारीकरण
(3) जागतिकीकरण	(4) यापैकी कोणतेही नाही

The formula for fast economic development is _____ .

(1) Privatization	(2) Liberalization
(3) Globalization	(4) None of the above

138. सन 2001 साली भारत देशातील एकूण रोजगारामध्ये कृषी क्षेत्राचा सहभाग _____ टक्के होता.

(1) 50	(2) 40	(3) 59	(4) 65

In India, during 2001 the share of agriculture in total employment was _____ percent.

(1) 50	(2) 40	(3) 59	(4) 65

139. _____ किंमती पीक पेरण्यापूर्वी सरकारकडून घोषित केल्या जातात व त्यासाठी सरकारची हमी असते.

(1) किमान आधारभूत	(2) खरेदी
(3) विक्री	(4) शॅडो

_____ prices are generally announced well in advance of crop sowing season and are guaranteed !

(1) Minimum Support	(2) Procurement
(3) Issue	(4) Shadow

140. _____ उत्पादनात महाराष्ट्राचा भारतात पहिला क्रमांक लागतो.

(1) गहूच्या	(2) साखरेच्या	(3) भाता (तांदूळ) च्या	(4) माशांच्या

The state of Maharashtra ranks first in the production of _____ .

(1) Wheat	(2) Sugar	(3) Paddy	(4) Fish

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

27

141. क्षारयुक्त जमिनीत वाढणाऱ्या वनस्पतीला काय म्हणतात ?

- (1) आक्सीलोफाईटस् (2) हॉलोफाईटस् (3) सायक्रोफाईटस् (4) लिथोफाईटस्

What are plants growing in saline soil called ?

- (1) Oxylophytes (2) Halophytes (3) Psychrophytes (4) Lithophytes

142. खालीलपैकी कोणता संगणक जास्त वेगाने कार्य करतो ?

- (1) मिनी कॉम्प्युटर (2) मायक्रो कॉम्प्युटर
(3) मेन फ्रेम (4) सुपर कॉम्प्युटर

Which one of the following Computers works faster ?

- (1) Mini computer (2) Micro computer
(3) Main frame (4) Super computer

143. शेतकऱ्यासाठी कृषिबाजारविषयक विस्तार सेवेत सुधारणा म्हणून _____ तंत्रज्ञानाच्या वापराची शिफारस आहे.

- (1) माहिती (2) जैव (3) सेंद्रिय (4) पारंपारिक

Recommendations on Agricultural Marketing Reforms include use of _____ Technology to provide market-led extension services to farmers.

- (1) Information (2) Bio (3) Organic (4) Traditional

144. आंतरराष्ट्रीय व्यापारासाठी प्रोत्साहन देणे व त्यावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी कोणती आंतरराष्ट्रीय संस्था कार्य करते ?

- (1) गॅट (2) नाफेड
(3) डबल्यू. टी. ओ. (4) पणन मंडळ

Which International body supervises and encourages International Trade ?

- (1) GATT (2) NAFED
(3) W.T.O. (4) Marketing Board

145. इलेक्ट्रॉनिक मार्केट हे _____ मार्केट आहे जिथे जगभर विक्रेते आणि खरीददार यांना संबंधित वस्तू व दराबाबत सखोल ज्ञान असते.

- (1) एकाधिकार शाही (2) संपूर्ण मार्केट
(3) सदोष मार्केट (4) द्वाधिकार बाजार

Electronic Market is a _____ market where there are worldwide buyers and sellers who have detailed information regarding market and price.

- (1) monopoly (2) perfect market
(3) imperfect market (4) duopoly

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

146. सन 2011-12 मध्ये कृषी व तत्सम विभागाचा मिळून 2004-05 च्या किंमतीनुसार देशाच्या सकल घरेलू उत्पादकाच्या टक्के वाटा होता.

- (1) 13.9% (2) 15.0% (3) 16.1% (4) 20.9%

Agriculture and allied Activities, accounted for _____ percent of GDP at 2004-05 prices in 2011-12.

- (1) 13.9% (2) 15.0% (3) 16.1% (4) 20.9%

147. भारतातील रोजगार वृद्धीचा वेग कोणत्या रोजगारामधील नकारात्मक वाढीमुळे कमी झाला आहे ?

- (1) कृषी (2) उद्योग
(3) वित्तीय सेवा (4) संचार

The negative growth rate of which sector has brought down the rate of growth of employment in India ?

- (1) Agriculture (2) Industries
(3) Financial services (4) Communication

148. _____ लाकडापासून आगपेट्या तयार करतात.

- (1) सागवान (2) बाभूळ (3) सेमल (4) आंबा

Match boxes are made up of _____ wood.

- (1) Teak wood (2) Babool (3) Semal (4) Mango

149. _____ कडून भौगोलिक ठिकाणे ओळखण्यासाठी सॅटेलाईटचा वापर केला जातो.

- (1) GPS (2) OSI (3) DSL (4) NOS

_____ use satellites to determine geographic locations.

- (1) GPS (2) OSI (3) DSL (4) NOS

150. विभागीय ग्रामीण बँकांचे मुख्य कार्य कोणते ?

- (1) आर्थिकदृष्ट्या कमकुवत गटांना कर्ज पुरवठा करणे
(2) ठेवी जमविण्यासाठी प्रोत्साहन देणे
(3) ग्रामीण भागात शाखा उघडणे
(4) चलन फुगवट्यावर नियंत्रण ठेवणे

What is the main function of a Regional Rural Bank ?

- (1) To advance loans to weaker sections.
(2) To encourage deposit mobilisation.
(3) To open branches in rural areas.
(4) To control inflation.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

29

151. खालीलपैकी कोणती मोसंबीची जात आहे ?

- (1) मृदुला (2) राजापुरी (3) सतगुडी (4) लखनौ-49

Which of the following is a variety of sweet lime ?

- (1) Mrudula (2) Rajapuri (3) Sathgudi (4) Lucknow - 49

152. एक किलो वजनाच्या परिपक्व कार्प माशाच्या मादीमध्ये साधारणतः किती अंडी असतात ?

- (1) 50,000 - 75,000 (2) 75,000 - 1,00,000
(3) 1,00,000 - 1,50,000 (4) 2,50,000 - 3,00,000

Generally how many eggs are there in a matured female carp fish weighing one kg ?

- (1) 50,000 - 75,000 (2) 75,000 - 1,00,000
(3) 1,00,000 - 1,50,000 (4) 2,50,000 - 3,00,000

153. कोणत्या वनशेती पद्धतीत कुरण आणि फळझाडांचा अंतर्भाव असतो ?

- (1) वनकुरण शेती (2) कृषी उद्यान शेती
(3) उद्यानकुरण शेती (4) कृषी वन कुरण शेती

Which agroforestry system involves integration of fruit trees with pasture ?

- (1) Silvi - pastoral (2) Agri-horticultural
(3) Horti-pastoral (4) Agri-silvi-pastoral

154. खालीलपैकी कोणते विधान तागाच्या (सनहेम्प) तंतूबाबत खरे नाही ?

- (1) टिश्यू कागद तयार करणे (2) नोटांचा कागद तयार करणे.
(3) जाळी बनविणे (4) कापड तयार करणे.

Which of the following statements is not true in respect of sunhemp fibre.

- (1) Tissue paper production (2) Currency paper production
(3) Nets production (4) Textile production

155. सायप्रिनस मासा मूळचा _____ मधील आहे.

- (1) जपान (2) कोरिया (3) चीन (4) भारता

Cyprinus carp originally belongs to _____.

- (1) Japan (2) Korea (3) China (4) India

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

156. भारतातील पिकांच्या किंवा पीक समुहांच्या वार्षिक उत्पादनाचा विचार करता ती उतरत्या क्रमाने कशी लावता येतील ?

- (1) भात-गहू - भरडधान्य- तेलबिया.
- (2) गहू - भात- भरडधान्य- तेलबिया.
- (3) भात- भरडधान्य- गहू-तेलबिया.
- (4) गहू - भात-तेलबिया - भरडधान्य.

How will you arrange the crops/group of crops in India in descending order of their annual production ?

- (1) Rice - wheat - coarse cereals - oil seeds.
- (2) Wheat - rice - coarse cereals - oil seeds.
- (3) Rice - coarse cereals - wheat - oil seeds.
- (4) Wheat - rice - oil seeds - coarse cereals.

157. आंब्यामध्ये क्षार सहनशिलता आणण्यासाठी त्याचे कलम ज्या जातीच्या रोपावर (खुंटार) बांधायला पाहिजे ती जात —

- (1) रत्ना
- (2) विलाईकोलंबन
- (3) एम 13 - 1
- (4) सॉल्ट - 1

Root stalk used for salt tolerance in mango is :

- (1) Ratna
- (2) Vilaikolamban
- (3) M 13 - 1
- (4) Salt - 1

158. योग्य जोड्या लावा

स्तंभ - I

- (a) कापसाची गाठ (बेल)
- (b) जूटची गाठ (बेल)

स्तंभ - II

- (i) 200 किलो
- (ii) 170 किलो
- (iii) 190 किलो
- (iv) 180 किलो

- (1) (a) - (i), (b) - (ii)
- (3) (a) - (iv), (b) - (i)

- (2) (a) - (ii), (b) - (iv)
- (4) (a) - (ii), (b) - (iii)

Match the following :

Column - I

- (a) Cotton bale
- (b) Jute bale

Column - II

- (i) 200 kg
- (ii) 170 kg
- (iii) 190 kg
- (iv) 180 kg

- (1) (a) - (i), (b) - (ii)
- (3) (a) - (iv), (b) - (i)

- (2) (a) - (ii), (b) - (iv)
- (4) (a) - (ii), (b) - (iii)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

31

159. कोणत्या प्रकारच्या वनस्पतींना अवर्षण प्रतिकारक्षम संबोधले जाते ?

- (1) सी 1 (2) सी 2 (3) सी 3 (4) सी 4

Which type of plants are said to be drought resistant ?

- (1) C 1 (2) C 2 (3) C 3 (4) C 4

160. ठिबक सिंचन पद्धतीसाठी होणाऱ्या खर्चाचा समावेश खालीलपैकी कोणत्या कृषी संबंधी खर्चात केला जातो ?

- (1) दीर्घ मुदतीचा खर्च (2) मध्यम मुदतीचा खर्च
(3) लहान मुदतीचा खर्च (4) हंगामी / तात्पुरता खर्च

How is the expenditure on drip irrigation system classified in Agriculture ?

- (1) Long term expenditure (2) Medium term expenditure
(3) Small term expenditure (4) Seasonal expenditure

161. ठराविक पिके एकामागून एक एकाच शेतात काही ठराविक कालावधीसाठी घेतली जातात त्यास _____ असे संबोधतात.

- (1) पिकांची फेरपालट (2) मिश्र पिक पद्धत (3) आंतर पीक पद्धत (4) पट्टा पीक पद्धत

Growing a set of crops in a regular succession in the same field within specified period of time is called as _____

- (1) Crop rotation (2) Mix cropping (3) Inter cropping (4) Strip cropping

162. कोणती पद्धत जमिनीचे हक्क आणि त्यांच्या नियंत्रणाच्या पद्धतींशी निगडित आहे ?

- (1) जमीनदारी (2) जमिनीच्या उपभोगाचा काल
(3) महालवारी (4) रयतवारी

Which system deals with the rights and pattern of control of the land resources ?

- (1) Zamindari (2) Land tenure
(3) Mahalwari (4) Rayatwari

163. खालीलपैकी कोणता कृषी आधारित व्यवसाय कृषि वृद्धी दर अधिक वेगाने वाढवेल ?

- (1) पशुपालन व दुग्ध व्यवसाय (2) गांडुळ निर्मिती
(3) मत्स्य व्यवसाय (4) मधुमक्षीका पालन

Which of the following agro based enterprises will increase the agricultural growth at a faster rate ?

- (1) Animal husbandry and dairy (2) Vermicompost production
(3) Fishery farming (4) Bee keeping

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

164. आंब्याच्या सॅलडसाठी (कच्चा खाण्यासाठी) प्रसारित केलेली जात कोणती ?

(1) कोकण राजा	(2) सुवर्णरेखा
(3) कोकण अमृता	(4) सुवर्णा

Which variety of Mango has been released for salad purpose ?

(1) Konkan Raja	(2) Suvarnarekha
(3) Konkan Amruta	(4) Suvarna

165. एका वर्षात एखाद्या जमिनीवर एका पाठोपाठ घेतल्या जाणाऱ्या पिकांच्या संख्येला 100 ने गुणिले तर त्यास _____ असे म्हणतात.

(1) क्रॉप रेशो (सी. आर.) — पीक गुणोत्तर
(2) क्रॉपिंग इंडेक्स (सी. आय.) — पीक निर्देशांक
(3) लॅण्ड इक्वीवॅलेंट रेशो (एल.इ.आर.) — जमीन समप्रमाण गुणोत्तर
(4) रोटेशनल इंडेक्स (आर. आय.) — फेरपालट निर्देशांक

The number of crops grown in succession per annum on a given area of land $\times 100$ is known as _____ .

(1) Crop Ratio (CR)
(2) Cropping Index (CI)
(3) Land Equivalent Ratio (LER)
(4) Rotation Index (RI)

166. हरितगृह उभारणीसाठी खालीलपैकी कोण आर्थिक पाठबळ पुरविते ?

(1) राष्ट्रीय कृषी तंत्रज्ञान प्रकल्प	(2) राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान
(3) राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा योजना	(4) राष्ट्रीय लींबू वर्गीय संशोधन केंद्र

Which of the following provides financial support for erection of green house ?

(1) National Agril Technology Project	(2) National Horticulture Mission
(3) National Food security Scheme	(4) National Research centre on citrus

167. पाणी देण्याची कोणती पद्धत वालुकामय आणि जास्त झिरपा होणाऱ्या जमिनीसाठी वापरली जाते ?

(1) ठिबक सिंचन	(2) पृष्ठभागावरून पाणी देणे
(3) आळे	(4) तुषार सिंचन

Which method of irrigation is most widely adopted for sandy soils and soils with high infiltration rate ?

(1) Drip	(2) Surface
(3) Check basin	(4) Sprinkler

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

33

168. हरित क्रांती भाताच्या आणि गव्हाच्या _____ जातींमुळे शक्य झाली.

- (1) गरव्या (2) हळव्या (3) उंच (4) बुटक्या

Green revolution was possible because of _____ varieties of rice and wheat.

- (1) Long duration (2) Short duration (3) Tall (4) Dwarf

169. कोकणासाठी शिफारस करण्यात आलेली शेळीची जात —

- (1) पंढरपूरी (2) बोर (3) कोकण कन्याळ (4) कोकण शेळी

Goat breed recommended for Konkan region :

- (1) Pandharpuri (2) Bore (3) Konkan Kanyal (4) Konkan sheli

170. जमिनीच्या वरच्या थरात झाडे/पिके घेतली जातात त्यास _____ असे संबोधतात.

- (1) जिनेटीझम (2) जीओक्रॉपींग (3) जेस्ट्रोपीझम (4) जिओपोनिक्स

Cultivation of plants/crops in the surface soil is known as _____ .

- (1) Genetisum (2) Geocropping (3) Gestropism (4) Geoponics

171. राष्ट्रीय जलसंपत्तीचा प्रमुख उपभोक्ता कोण आहे ?

- (1) उद्योगधंदे (2) पिण्याचे पाणी
(3) सिंचन (जलसिंचन) (4) मत्स्यशेती

Which sector is the major consumer of water resources in India ?

- (1) Industry (2) Drinking water
(3) Irrigation (4) Fish farming

172. केंद्र शासनाने महाराष्ट्रातील आंब्याच्या निर्यातीसाठी किती निर्यात क्षेत्रांना मंजूरी दिली आहे ?

- (1) 1 (2) 2 (3) 3 (4) 4

How many export zones, Central Government has sanctioned to Maharashtra for export of Mangoes ?

- (1) 1 (2) 2 (3) 3 (4) 4

173. _____ कर्ज हे शेअर्स व रोखे यांचे तारणावर दिले जाते.

- (1) खावरी (2) विपणन (3) मालमत्ता (4) उत्पादन

_____ credit is given on the security of shares and bonds.

- (1) Consumption (2) Marketing (3) Chattel (4) Production

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

174. महाराष्ट्रात राष्ट्रीय पाणलोट विकास कार्यक्रमात कोणत्या उद्देशपुर्तीसाठी एका चळवळीचे स्वरूप आहे ?

- (1) कोरडवाहू शेतीचे शाश्वत शेतीत रूपांतर
- (2) मृद व जैवविविधतेचे संवर्धन करण्यासाठी
- (3) गावांचा सर्वांगीण विकास करण्यासाठी
- (4) वरील सर्व.

What for has the National watershed Development programme become a movement in Maharashtra ?

- (1) Conversion of rainfed agriculture to sustainable agriculture
- (2) Conservation of soil and biodiversity
- (3) Overall development of villages
- (4) All the above

175. राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार योजना कोणत्या वर्षी सुरु झाली ?

(1) 1967	(2) 1977	(3) 1980	(4) 1984

In which year did the National Rural Employment scheme start ?

(1) 1967	(2) 1977	(3) 1980	(4) 1984

176. गहू पिकास पाणी देण्याची सर्वात महत्वाची अवस्था _____ आहे.

(1) फुले येण्याची	(2) फुटवे फुटण्याची
(3) दाण्यास चिक भरण्याची	(4) मुकुट मुळे फुटण्याची

The most important growth stage of wheat crop for irrigation is _____ .

(1) Flowering stage	(2) Tillering stage
(3) Early dough stage	(4) Crown Root Initiation stage

177. गोठलेले वीर्य साठविण्यासाठी खालीलपैकी सध्या काय वापरात आणतात ?

(1) द्रवरूप कार्बन डाय ऑक्साईड	(2) घनरूप नत्र
(3) घनरूप कार्बन डाय ऑक्साईड	(4) द्रवरूप नत्र

Which of the following is currently used for preserving frozen semen ?

(1) Liquid carbon dioxide	(2) Solid nitrogen
(3) Solid carbon dioxide	(4) Liquid nitrogen

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

35

E

178. महाराष्ट्र राज्य प्राणी कोणता ?

- (1) वाघ (2) सिंह (3) शेकरू (4) काळवीट

Which is the Maharashtra State animal ?

- (1) Tiger (2) Lion (3) Giant squirrel (4) Black buck

179. म्हशीच्या दुधामध्ये सरासरी स्निग्धांश किती टक्के असतो ?

- (1) 10.2 (2) 5.0 (3) 17.6 (4) 6.6

What is the average fat content (%) of buffalo milk ?

- (1) 10.2 (2) 5.0 (3) 17.6 (4) 6.6

180. वनशेतीचे राष्ट्रीय संशोधन केंद्र कोठे आहे ?

- (1) बंगलुरु (2) देहरादून (3) झांशी (4) हैदराबाद

Where is the National Research Centre for Agro-forestry located ?

- (1) Bangaluru (2) Dehradun (3) Jhansi (4) Hyderabad

181. खालीलपैकी कोणत्या जनावराला लाळ खुरकूत (तोंड-खुरी) हा रोग होत नाही ?

- (1) म्हैस (2) बैल (3) शेळी (4) कुत्रा

Which of the following animals does not suffer from foot and mouth disease ?

- (1) Buffalo (2) Bullock (3) Goat (4) Dog

182. भारतातील आंबा, लिंबूवर्गीय फळे, केळी आणि सफरचंद ही फळे त्यांच्या वार्षिक उत्पादनानुसार उतरत्या क्रमाने लावा.

- (1) केळी, आंबा, लिंबूवर्गीय फळे, सफरचंद (2) केळी, लिंबूवर्गीय फळे, आंबा, सफरचंद
(3) आंबा, केळी, लिंबूवर्गीय फळे, सफरचंद (4) आंबा, लिंबूवर्गीय फळे, केळी, सफरचंद

Arrange mango, citrus fruits, banana and apple in the descending order of their annual production in India.

- (1) Banana, mango, citrus fruits, apple. (2) Banana, citrus fruits, mango, apple.
(3) Mango, banana, citrus fruits, apple. (4) Mango, citrus fruits, banana, apple.

183. प्राण्यांमध्ये कशामुळे समानता वाढते व भिन्नता कमी होते ?

- (1) मिश्र जातीय संकरण (2) निवड (3) अंतर्संकरण (4) बाह्यसंकरण

What increases homozygosity and decreases heterozygosity in animals ?

- (1) cross breeding (2) Selection (3) Inbreeding (4) Outcrossing

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

184. सन 2010-11 साली महाराष्ट्रात सिंचनाखालील क्षेत्राची (अस्थायी) कसलेल्या निव्वळ क्षेत्राशी टक्के _____ % होती.

- (1) 16.8 (2) 10.0 (3) 19.1 (4) 21.0

In Maharashtra percentage of irrigated area (provisional) to net area sown was _____ % during 2010-11.

- (1) 16.8 (2) 10.0 (3) 19.1 (4) 21.0

185. खालीलपैकी कोणत्या माशाचे तोंड वरच्या बाजूस वळलेले असते ?

- (1) कटला (2) मृगळ (3) रोहू (4) स्केल कार्प

In which fish, is the mouth curved upwards ?

- (1) Catla (2) Mrigal (3) Rohu (4) Scale carp

186. घायपातीच्या लागवडीसाठी _____ वापरतात.

- (1) पाने (2) मुळे (3) कोंब (सकर) (4) बिया

Agave is propagated by _____ .

- (1) Leaves (2) Roots (3) Suckers (4) Seeds

187. गुंतवणूक कर्जाची वर्गवारी कशात केली जाते ?

- (1) सुरक्षितता (2) उद्देश / उद्दिष्ट
(3) वेळ (4) शेतकऱ्यांशी समन्वय

Under which category investment credit is classified ?

- (1) Security (2) Purpose
(3) Time (4) Contact with the farmers

188. शेळ्यांचा गाभण काल किती दिवसांचा असतो ?

- (1) 120 ते 130 दिवस (2) 145 ते 150 दिवस
(3) 165 ते 180 दिवस (4) 180 ते 200 दिवस

How much is the pregnancy period in goat ?

- (1) 120 to 130 days (2) 145 to 150 days
(3) 165 to 180 days (4) 180 to 200 days

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

37

189. भारत देशाचे सरासरी वार्षिक पर्जन्यमान किती मिलिमीटर आहे ?

- (1) 1194 (2) 1004 (3) 1294 (4) 994

What is the mean annual rainfall in mms of India ?

- (1) 1194 (2) 1004 (3) 1294 (4) 994

190. तलावातील माशांना काय खाऊ घालावे ?

- (1) ताजे शेण
(2) शेंगदाणा पेंड
(3) गहू, ज्वारी, तूर, हरभरा पीठ, भरडा
(4) वरील सर्व

What is used for feeding fish in ponds ?

- (1) Fresh cowdung
(2) Groundnut cake
(3) Wheat, sorghum, pigeon pea, gram floor, grind
(4) All the above

191. मत्स्य व्यवसायात झालेल्या प्रगतीस _____ असे म्हणतात.

- (1) चंदेरी क्रांती (2) नील क्रांती
(3) सागरी क्रांती (4) काळी क्रांती

The progress made in fisheries is known as _____ .

- (1) Silver revolution (2) Blue revolution
(3) Sea revolution (4) Black revolution

192. महाराष्ट्रात कोणत्या तृणधान्य पिकाची सर्वाधिक उत्पादन क्षमता आहे ?

- (1) ज्वारी (2) बाजरी (3) मका (4) गहू

In Maharashtra, which cereal crop has the highest yield potential ?

- (1) Sorghum (2) Pearl millet (3) Maize (4) Wheat

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

193. वातावरण बदलाचा परिणाम विचारात घेता खालीलपैकी कोणती तण व्यवस्थापनाची पद्धत प्रभावी आहे.

- (1) जैविक
- (2) रासायनिक
- (3) पूर्वमशागत आणि पीक फेरपालट
- (4) एकात्मिक तण व्यवस्थापन

Considering the effect of climate change, which of the following methods of weed management is effective.

- (1) Biological
- (2) Chemical
- (3) Preparatory tillage and crop-rotation
- (4) Integrated weed management

194. कृषी बाजार म्हणजे शेती उत्पादनांची आणि सेवेची _____ विक्री.

- (1) खरेदीदारांकडून
- (2) विक्रेत्यांकडून
- (3) शेतकऱ्यांकडून
- (4) व्यापाऱ्यांकडून

Agricultural marketing implies selling of goods and services by the _____.

- (1) Purchasers
- (2) Sellers
- (3) Farmers
- (4) Traders

195. खालीलपैकी कोणता हार्मोन, माद्यांमध्ये माजाची लक्षणे येण्यासाठी कारणीभूत ठरतो ?

- (1) गोनाडोट्रोफिन्स
- (2) इस्ट्रोजन
- (3) (1) व (2)
- (4) वरीलपैकी कोणताही नाही.

Which of the following hormones is responsible for the symptoms of heat in females ?

- (1) Gonadotrophins
- (2) Oestrogen
- (3) (1) and (2)
- (4) None of the above

196. खालीलपैकी कोणत्या गोष्टींचा अवलंब काटेकोर शेतीत केला जातो ?

- (1) कृषी निविष्टांचा योग्यवेळी, योग्यप्रमाणात व योग्य ठिकाणी वापर
- (2) उपग्रहावरील नकाशांचा वापर
- (3) संगणकाच्या सहाय्याने यंत्रांचा वापर
- (4) वरील सर्व

Which of the following is adopted in Precision Farming ?

- (1) Use of agricultural inputs at proper time, proper quantity and proper place
- (2) Use of satellite maps
- (3) Use of computer to operate machinery
- (4) All the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

39

197. मातीचा जिवंत भाग म्हणजे _____ .

(1) सेंद्रिय पदार्थ	(2) सूक्ष्म जिवणू
(3) पाणी	(4) अन्नद्रव्ये

The living part of soil is _____ .

(1) Organic matter	(2) Micro organisms
(3) Water	(4) Nutrients

198. वन्यजीव सप्ताह केंव्हा साजरा केला जातो ?

(1) 21 - 28 मार्च.	(2) 22 - 29 मे.	(3) 5 - 12 जून	(4) 1 - 7 ऑक्टोबर

When is wildlife week celebrated ?

(1) 21 - 28 March	(2) 22 - 29 May	(3) 5 - 12 June	(4) 1 - 7 October

199. पेंढ्यामध्ये _____ चे प्रमाण अधिक असते.

(1) सिलीका	(2) स्फुरद	(3) उपलब्ध चुना	(4) प्रथिन

Straw is rich in _____ .

(1) Silica	(2) Phosphorus	(3) Available calcium	(4) Proteins

200. भारतातील शेतीच्या कमी उत्पादकतेचे खालीलपैकी कोणते प्रमुख कारण आहे ?

(1) रासायनिक खताचा कमी वापर	(2) मजुरांची कमतरता
(3) सुधारित तंत्रज्ञानाचा अभाव	(4) मोठ्या प्रमाणावर कोरडवाहू शेती

Which is the principal cause of low productivity of Agriculture in India ?

(1) Less use of chemical fertilizers	(2) Unavailability of farm labour
(3) No adoption of improved technology	(4) Large area under rainfed agriculture

- o O o -

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

सूचना -- (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

- (२) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर इतर कामदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-८२” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (५) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-१ समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. २०१. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले?

(१) स्वामी दयानंद सरस्वती	(२) ईश्वरचंद्र विद्यासागर
(३) राजा राममोहन रॉय	(४) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(३) राजा राममोहन रॉय” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(३)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. २०१ समोरील उत्तर-क्रमांक “③” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. २०१. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK